

Avrapportering – E H Hügöths Stipendiefond

Denna avrapportering avser användningen av de ekonomiska medel jag erhöll ur E H Hügöths stipendiefond under våren 2008. Pengarna användes för färdigställandet av det examensarbete som jag skrev i samarbete med Svenska Lantmännen. Arbetet avslutades under sommaren 2008 och finns att läsa i sin helhet på följande länk:

ex-epsilon.slu.se/archive/00002685

Examensarbetet är en studie över användningen av prissäkring i svensk spannmålsodling och undersöker de drivande faktorerna bakom användningen av prissäkring.

Sammanfattning

Spannmålsmarknaden står inför ett trendskifte. Traditionellt sett har spannmålsmarknaden varit en utbudsstyrd marknad d.v.s. utbudet har bestämt prisnivån eller indirekt EU, genom marknadsregleringar. För bara ett par år sedan påverkades inte Sverige och EU så starkt av världsmarknadspriserna på spannmål. EU var ett överskottsområde med en i mycket större grad lokal marknad. Idag är det inte så. Både fler länder och fler branscher konkurrerar om världens spannmål. Det område som får en bra skörd har många spekulanter. Nu när marknaden i allt större utsträckning styr utvecklingen är prISRISKEN ett större problem. En marknad som ständigt bjuder på kraftiga prissförändringar ställer särskilda krav på företagarnas beslutsfattande och ökar betydelsen av att ha tillgång till de verktyg som finns för att försäkra sig mot oönskade prissförändringar.

Syftet med denna uppsats är att undersöka vilka faktorer som karaktäriserar lantbrukare som prissäkrar spannmål vid försäljning. Mer specificerat ämnar detta arbete att undersöka i vilken utsträckning olika faktorer påverkar sannolikheten att en lantbrukare prissäkrar.

Studien visar att åkerarealens omfattning och därmed företagets riskexponering spelar en avgörande roll för lantbrukarens val att prissäkra. Sannolikheten för att en lantbrukare prissäkrar stiger med ökad erfarenhet. Samma tendens gäller för lantbrukarens grad av marknadsorientering. Studien visar dessutom att lantbrukare som väljer att prissäkra upplever att skuldnivån kan ökas i företaget samt att deras avkastningskrav från verksamheten är högre.

Lantbrukare har olika uppfattningar om prissäkring. En lantbrukare som prissäkrar har en djupare förståelse om terminsmarknaden samt anser i högre utsträckning att terminskontrakt främjar deras handlingsfrihet på spannmålsmarknaden. Dessutom har lantbrukare som prissäkrar ett starkare förtroende för terminskontraktets riskreducerande funktion.

Sammanfattningsvis kan sägas att en av de mest framträdande förklaringarna till att en lantbrukare väljer att prissäkra är kopplat företagsledningen. Lantbrukare som prissäkrar kännetecknas av god företagsledning. De håller sig väl uppdaterade om marknaden, använder sig av extern rådgivning samt erhåller högre skördenivåer trots att deras produktionskostnader förfaller lägre.

Ekonomisk redovisning – Hügöths stiftelse

De 18 500 kronorna som jag tilldelades ur Hügöths stipendiefond förvaltades enligt följande:

Egen ersättning: 10 000 kr

Jag använde mig av en relativt omfattande enkätundersökning i examensarbetet. För att kunna dra slutsatser från data ur denna undersökning krävdes en svarsfrekvens motsvarande 60 procent. Detta medförde att arbetet drog ut på tiden och att färdigställandet av arbetet tog ca 10 månader. 10 000 kronor av stipendiet gick därför till levnadsomkostnader.

Resor: 1 500 kr

Jag genomförde studien i samarbete med Svenska Lantmännen i Norrköping. Totalt gjordes tre resor till Norrköping.

SCB: 2 500 kr

För att få ett oberoende urval av lantbrukare som enkätundersökningen skulle skickas till tog jag hjälp av SCB som tillhandahöll ett registerutdrag enligt mina önskemål.

Enkätutskick: 3 000 kr

I denna kostnadspost ingår kostnader för material (papper, kuvert) och kopiering.

Färgtryck: 1 500 kr

I samband med redovisningen av arbetet på kontoret i Norrköping, trycktes 10 kopior av arbetet upp i färg.

Summa: 18 500 kr